

Ympäristökasvatussuunnitelma

tehnyt Marjatta Halme 031270-

Sykli, Ympäristöalan erikoisammattitutkinto, ympäristökasvattaja, aloitusvuosi 2018

Peikkovuori sijaitsee syvällä metsässä jylhien
kallioiden juurella. Siellä asuu metsänpeikkoja.
Kylän löytää, jos suuntaa kohti piviä,
hämyisten metsien halki, polkujen poikki,
sinne missä valonsäde osuu maahan ja
saa vanhat kuuset näyttämään
lempeltä vanhuksilta.

tehnyt 19.9.2019:

KM, ympäristötekniikko,
ympäristökasvattajaopiskelija
Marjatta Halme

YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA

yritykselle: Iloiste Oy, Peikkovuori, Sastamala

JOHDANTO JA TAUSTAA

Tämä ympäristökasvatussuunnitelma on tehty Anne-Mari Finskan nuorelle, kasvavalle pienyrittäjälle Iloiste oy/ Peikkovuori. Yritys on perustettu vuonna 2016 ja sen alkuinnoittajana on yrityksen perustajan Anne-Marin kirjoittama kirja Kadonnut ilo. Kirjan tapahtumat sijoittuvat Sastamalan Pirunvuorelle ja kirja sisältää paikallisia muinaistaruja. Kirjassa seikkaillaan peikkojen mukana metsässä etsien Sinipiian elämäniloa. Kirja sisältää myös runoja, loruja, lauluja, luonto-opetusta ja jokamiehen oikeuksia.

Peikkovuori on koko ajan kehittyvä elämys- ja hyvinvointimatkailuyritys, jonka arvot ja toiminta ovat alusta asti olleet taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti sekä kulttuurisesti kestäväällä pohjalla ja nyt yrittäjällä on halua pohtia ympäristökasvatustehtäväänsä sekä yhteiskunnallista osallisuuttaan kestävien arvojen toimijana. Näistä lähtökohdista tämä ympäristökasvatussuunnitelma on aloitettu ja sen tavoite on aikaansaada lisävahvistusta, läpinäkyvyyttä ja arviointikykyä yrityksen ympäristökasvatuksen toimintaperiaatteille.

Ympäristökasvatussuunnitelma on osa minun, Marjatta Halmeen ympäristökasvattajan erikoisammattitutkinnon opintoja. Olen satunnaisesti työskennellyt ja käynyt Peikkovuoren tapahtumissa sekä läheltä seurannut yrityksen alkutaivalta kirjasta elämysyritykseksi. Ympäristökasvatussuunnitelma on tehty yhteistyössä Anne-Marin kanssa ja prosessi on jaettu niin, että ensin on pohdittu muutaman palaverin ja soittokerran verran suunnitelman sisältöä, yrityksen historiaa, toimintamuotoja ja arvoja, minkä jälkeen kirjoittaja on saanut suhteellisen vapaat kädet kirjoittaa opinnäytteensä, joka kuitenkin hyväksytetään Anne-Marilla. Oikeudet tekstin, kuvien sekä runojen käyttöön on saatu vain tätä suunnitelmaa varten ja muutoin ne ovat yrityksen tekijänoikeuksien alla. Anne-Mari käyttää halutessaan suunnitelmaa Peikkovuoren nettisivuilla.

'Löytäkää ilo itsessänne,

metsän rauha sisällänne.

Nouskaa ja kulkekaa,

metsä ohjaa oikeaan.' A-M Finska

JOHDANTO

SISÄLLYSLUETTELO

1. PEIKKOVUOREN UPEA YMPÄRISTÖ
 - A. PEIKKOVUORI, ELÄMYS- JA HYVINVOINTIMATKAILUYRITYS
 - B. PIRUNVUOREN NATURA 2000 SUOJELUALUE
 - C. PIRUNVUOREN KULTTUURIYMPÄRISTÖ
2. YMPÄRISTÖKASVATUS
 - A. TOIMINTA JA AIHEET
 - a. TOIMINTAKAUSI
 - b. SUUNNITTELU
 - c. AIHEET JA TEEMAT
 - d. TURVALLISUUS
 - B. KESTÄVÄ KULUTUS
 - C. YMPÄRISTÖKASVATUSMALLEJA JA TAVOITTEITA
3. VAIKUTTAVUUS JA ARVIOINTI
4. VERKOSTOITUMINEN

1. PEIKKOVUOREN UPEA YMPÄRISTÖ

Peikkovuoren ympäristö, luonto ja historiallinen kulttuuriympäristö ovat jo sinällään merkittäviä tekijöitä ympäristökasvatuksen puitteina sekä luontosuhteen vahvistajana. Toiminnalle keskeistä on ympäröivä luonnonrauha ja sen arvot kuten alla mainitaan. Kulttuurihistoria ja sen rakennustaide, luonnon suojelualue sekä 1800-luvulta jatkunut matkailu- sekä taidehistorialliset juuret luovat upeat edellytykset Peikkovuoren toiminnalle.

A. PEIKKOVUORI, ELÄMYS- JA HYVINVOINTIMATKAILUYRITYS

Peikkovuori on matkailu- ja hyvinvointiyritys Sastamalan Pirunvuoren kupeessa. <http://www.peikkovuori.fi> . Yrityksellä on myös facebook- sekä instagram- sivut. Se kuuluu yhtenä toimijana Ellivuori Resort -matkailukohteisiin, jonka yhteyteen kuuluu suuri määrä majoitus-, tapahtuma- ja aktiviteettimahdollisuuksia. Se on myös Leader Joutsenten reitin kehittämishankkeen yritysrekisterissä.

<http://joutsentenreitti.fi/yhdistys/> Alue on yksi Sastamalan kaupungin kehittämiskohde. <https://ellivuoriresort.fi/aktiviteetit/>
<https://www.visitsastamala.fi/category/nae-ja-koe/lapsiperheet/>

Peikkovuori sijaitsee metsän siimeksessä Ellivuoren hotellin lähetyvillä noin 800 metriä kuntorataa pitkin loivaa rinnettä ylös. Uljaan monimuotoisesti vaihtelevan metsän läpi halkovan kuntoradan varrella on useita kylttejä runoineen ja faktatietoineen luonnon eläimistä, metsätyypeistä tai vanhoista taruolennoista, onpa matkalla myös oksista tehty maja ja lampare.

Peikkovuoren kaunis päärakennus on erikoinen, kaunis isoa puun kantoa muistuttava kahvila ja oleskelurakennus, jossa on kankainen kaareva katto puiden luomine varjoineen ja luonnon äänineen. Kannossa on hyvä akustiikka. Se on 8 metriä leveä ja 4 metriä korkea. Sen ulkoseinät on tehty haapapaanuista ja sisäseinät kuusiviiluista. Rakennukset ovat paikallisen perinnepuurakentamisen ammattimiehen, taiteilija Markku Rudangon suunnittelemaa ja rakentamia. http://www.woodplanet.fi/index.tpl?sivu_id=2530 Samainen rakennustaiteen

osaaja on uusinut myös Peikkovuoren lähellä olevan Emil Danielssonin Pirunvuoren kivilinnan pärekaton.

Sisällä Kannossa on kahvion/myymälän lisäksi tilaa kokoontumisille ja rentoutumiselle säkkituoleilla tai piirtämiselle/kahvittelulle pöydän ääressä unohtamatta hyvää akustiikkaa. Peikkovuorella on myös Peikkoaita, pyöröhirsinen aitta askartelumahdollisuuksiin sekä eksoottinen, ekologinen ulkokuusi (jota ylläpitää Sastamalan kaupunki). Rakennusten pihapiirissä on myös puuhiilillä lämpiävä nuotio, järeä, hirsistä tehty iso ruokailupöytä, vanha portti, suuri ontto puunrunko sekä peikkopatsaita, jotka on tehty valtavista puista sahaamalla. Alueella kiertää noin kilometrin mittainen luontopolku ja sen varrella on virtuaalikameratauluja ja tarinaa peikoista.

Lähettyvillä sijaitsee vanha historiallinen kivilinna, ja tärkeä suojeltu metsämaisema; lähiluonto kivipolkuineen ja mustikkavaltaisine mäntymetsineen kaiken ympärillä.

Peikkovuoren organisaatioon kuuluu omistajan lisäksi nuoria kesätyöntekijöitä ja mahdollisia työllistettäviä. Tuotekehittelykuvioissa on ollut mukana useampia organisaatioita ja henkilöitä esimerkiksi Vr-lasiin kehittämisessä, satujen ja laulujen äänityksissä, matkailu-, kunta- ja kulttuuripalveluiden osajia.

B. PIRUNVUOREN NATURA 2000 SUOJELUALUE

'Pirunvuori on Rautaveden itärannalla sijaitseva, maisemallisesti komea kallioalue. Sen länsireunan ylikaltevat jyrkännepinnat päättyvät louhikkoiseen luolamuodostumaan, jossa on kookkaita kalliopaaseja. Pirunvuorella on merkittäviä geologisia ja biologisia arvoja, ja se on suosittu matkailukohde.

Alueella on pieni luonnonsuojelualue. Kallioalue on luokiteltu valtakunnallisessa inventoinnissa arvokkaaksi (arvoluokka 2). Pirkanmaan seutukaavassa suojelualueella SL-merkintä. Suojelun toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki (nykyinen suojelualue) ja rakennuslaki (muu osa alueesta). nykyisen suojelualueen ulkopuolisella kallioalueella on metsätaloustoimet sallittu. Luontodirektiivin luontotyypiltään alue on kasvipeitteistä silikaattikalliota.'

<https://www.ymparisto.fi/fi->

[FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Pirunvuori\(6127\)](https://www.ymparisto.fi/fi-Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Pirunvuori(6127))

Peikkovuoren rakennuskannalle on haettu ja saatu asianmukaiset luvat ja sen toiminta on tällä suojellulla alueella hyväksyttyä. Nämä suojelulliset asiat vaikuttavat kuitenkin jokamiehen oikeuksia kaventavasti ja näistä matkailijoita ja vierailijoita tiedotetaan myös paikan päällä. Kulku on sallittua vain poluilla ja kuntoradalla eikä metsänpohjaa saa vaurioittaa.

C. PIRUNVUOREN KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Pirunvuoren kallioiden laki sijaitsee hyvin lähellä Peikkovuoren Kantoa. Huipulta on näkymä Kokemäen joelle ja sen yli Karkun kylälle asti.

'Pirunvuori' on ollut upeiden maisemiensa vuoksi 1800-luvun puolivälistä lähtien suosittu matkailukohde ja on sitä edelleen. Pirunvuorella sijaitsee luonnonkivistä rakennettu taidemaalari Emil Danielssonin (1882-1967) erämaa-ateljee. Kivilinna rakennettiin vuonna 1906 yhden kesän aikana muutaman paikallisen miehen voimin ilman nykyaikaisia rakennusvälineitä. Emil Danielsson saapui Saga-vaimonsa (o.s. Aurora Andelin) kanssa joka kesä Karkun Pirunvuorelle lähes kuudenkymmenen vuoden ajan.

Sastamalan kaupunki pitää Kivilinnaa auki kesäisin, ja tällöin kivilinnassa on vaihtuvia taidenäyttelyitä. Lisäksi milloin tahansa, myös talvikaudella, Pirunvuoreen ja Kivilinnaan voi tutustua paikallisoppaan johdolla.'

<https://www.visitsastamala.fi/pirunvuoren-kivilinna/>

2. YMPÄRISTÖKASVATUSTOIMINTA

A. TOIMINTA JA AIHEET

Elämystoiminnan voisi jakaa kolmeen erityyppiseen tarjontaan. On perheille ja perheen pienimmille suunnattua enemmän matkailuun liittyvää elämystarjontaa, on alakouluille ja varhaiskasvatukseen suunnattua ryhmätarjontaa sekä muuta teema/kurssi- tai tapahtumatarjontaa.

Perhetoiminta Peikkovuorella on hyvinkin vastaavan tapaista kuin Jaana Hiltunen esittelee Suomen Luonto Liiton perhetoimintaa (kirjassa Ympäristökasvatuksen käsikirja, toim. H.Cantell 2004). *'Tarkoituksena on tarjota lapsille ja aikuisille yhteistä luonto- ja ympäristötoimintaa sekä antaa kaikenikäisille mahdollisuus yhdessäoloon. Kantavana ajatuksena on toimiminen lapsen ehdoilla. Luonto on koko perheelle sopiva harrastus, iloinen asia, joka tuo lastenkasvatukseen ja lasten kanssa olemiseen uutta väriä.'* Ja kuten perhetoiminnan sisällöstä vielä mainitaan, *'se voi sisältää luontoretkiä, kursseja, teemapäiviä, ja tapahtumia, jotka suunnitellaan ja toteutetaan lasten ehdoilla.'*

Peikkovuoren elämystarjontaan kuuluu **satuhetket** Peikkovuoren Kannossa. Silloin saa Vr-lasit ja kuulokkeet ja pääsee opettavaisen sadun maailmaan. Upea kuunnelma vilisee paljon luontoaiheita, muinaisia suomalaisia ja pohjoismaisia metsäntaruolentoja ja se sisältää myös esimerkiksi erilaisia kivilajeja sekä

jokamiehen oikeuksia käytännössä. Sadun aihe koskettaa vahvasti surua ja iloa, kaiken kaikkiaan koskettava tarina paranemisesta. Se vahvistaa tunteita ja empatiakykyä.

Peikkotarinoita voi kokea myös **satupolulla**, silloin saa Vr-lasit ja peikkopuvun mukaansa ja noin kilometrin mittaiselta polulta voi löytää monia muinaisia suomalaisia ja pohjoismaalaisia metsän taruolentojen kuvia. Satupolkuun on tarkoitus lisätä vielä ääni mahdollisesti vuonna 2020.

On myös mahdollisuus **askarrella** monenlaista perinteistä pikkuvälinettä ja tietenkin **kahvio** on samalla myös auki sekä myymälä, jossa on perinnekäsiköitä, lähituotteita ja matkamuistoja myytävänä.

Alakouluille ja varhaiskasvatuksen ryhmille suunnatuissa elämysten sisältöjen suunnittelussa ja tarjonnassa pyritään huomioimaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kestävä kehityksen opetussuunnitelmassa mainittuja tavoitteita. Kouluille suunnatuissa sisällöissä huomioidaan opetuksen järjestäjän tavoitteet kestävien elämäntapojen edistämiseksi kaikessa toiminnassaan. Peikkovuorella on pohdittu kouluryhmien tarjonnan toimintatavat, materiaali, ruokailu ja toiminta mahdollisimman kestävä pohjalle. Lisäksi toiminta ei ole istuvaa ja tieto- ja viestintäteknologiset kestävä toimintatavat ovat käytössä. Toiminta ja elämykset voidaan räätälöidä vastaamaan oppisisältöjä esimerkiksi liikunnan, ympäristöopin, kuvataiteen tai käsityön osalta. Kulttuurihistorialliset muut kohteet ja opastus ovat tietenkin myös olemassa.

Peikkovuori pyrkii saavuttamaan aseman lähiympäristön koulujen/varhaiskasvatuksen retkikohteena sekä olemaan yhteistyössä muuna toimijana mukana kasvatustyössä, josta myös H. Cantell kirjoittaa käsitellessään ympäristökasvatuksen teorioita oppimiskäsityksestä. Näin tarjonta pyritään pitämään päiväkodeille ja kouluille mahdollisimman sopivana ja joustavana.

a. Toimintakausi ja markkinointi

Peikkovuori on auki toistaiseksi huhtikuusta lokakuuhun. Sillä rakennuksissa ei ole lämmitystä. Muuna aikana se on auki sopimusten mukaan.

Markkinointi ja tiedotus tulevasta kaudesta aloitetaan keväällä sähköposteina ja toisinaan paperisina versioina kouluille, päiväkodeille sekä muille kohderyhmille. Sosiaalisessa mediassa (Instagram, Facebook) ja muilla sähköisillä markkinointikanavilla markkinoidaan ja tiedotetaan koko toimintakausi ja myös päivitetään jo tapahtuneita tilaisuuksia kuvin ja kommentein. Ilmoituskanavista myöskään perinteistä sanomalehteä ei ole unohdettu. Ellivuoren hotellilla on myös esitteitä ja opastusta Peikkovuorelle. Markkinoinnin osalta pyritään huomioimaan esimerkiksi ryhmien ikä tai mahdolliset kiinnostuksen kohteet sekä yhteydenpito. Hyvin tärkeitä on myös palautteen pyytäminen jälkikäteen esimerkiksi päiväkotien ryhmänohjaajilta. Siten voidaan kehittää tuotteita.

b. Suunnittelu ja varusteet

Viestittely puhelimen ja sähköpostin kautta on tärkeitä suunnittelun, ja sitä kautta myös retken onnistumiseksi. Ajankohdan, toiveiden, tarpeiden, budjetin, käytettävissä oleva ajan ja muiden huomioitavien seikkojen selviäminen auttaa suuresti suunnittelua ja takaa onnistuneen lopputuloksen.

Suunnittelussa pohditaan materiaalit, tehtäväsisällöt, ikätasoinen osaaminen, ruokailut ja varusteet mahdollisimman tarkkaan. Myös ryhmän koko on tärkeä suunnittelun tekijä. Suunnittelu on haastavaa, kun kohderyhmän henkilöitä ei tunne. Arvioinnin merkitys on suuri sisältöjen ja toimivien menetelmien kehittämiseksi edelleen. Kehittämistä varten pyritään aina pyytämään osallistujilta arvio toimintojen onnistumisesta.

Yritystoiminnasta kun on kyse, on huomioitava yrityksen taloudellinen tulos ja pääasiassa yhden yrittäjän voimin tehtävä työpanos. Mikäli toiminta ei ole houkuttelevaa havaitaan sen vaikutus suhteellisen pian talouden tuloksessa ja eräänlainen mittari onnistumisesta, joskaan ei ympäristökasvatuksen kannalta paras mahdollinen mittari.

c. Aiheet ja teemat

Pohditaan sopivia kokonaisuuksia sekä teemoja kohderyhmien mukaan huomioiden organisaation tarpeet, osallistujien ikäjakauma, ryhmän koko ja ryhmän oma ohjaajaresurssi.

Peikkovuoren yrittäjä, Anne-Mari itse mainitsee tavoittelevansa elämysten tarjonnassa perheiden yhteisen ajan lisäämistä, liikuntahyötyjä kuten tasapainon kehittymisen, liikuntaan kannustamisen, keskittymisen, hyvinvoinnin ja vastustuskyvyn lisääntymisen. Anne-Marilla on itsellään urheilija tausta ja se näkyy myös Peikkovuori yrityksen arvoissa. Anne-Marin pedagoginen ote on hyvin ystävällinen, lempeää ja kannustavaa.

Tärkeä teema Peikkovuorella on tietenkin ympäröivä metsä, ympäristökasvatuksen lähtökohtana lähes loputtomasti täynnä aiheita ja ideoita. Elämykset ja toiminnat ovat ulkona oppimista ja ovat usein liittyvät henkisiin, psyykkisiin ja sosiaalisiin taitoihin muun ohessa. Luontosuhde ja metsän tuoksut, salaperäisyys, luovuus ja seikkailuarvot ovat erityisesti lapsille suunnatuissa teemoissa usein esillä. Aikuisille suunnattua tarjontaa ollaan vasta kehittelemässä, mutta niissä on tällä hetkellä nähtävissä metsän fysiologisten, psyykkisten ja kulttuurihistoriallisten teemojen nostaminen.

d. Turvallisuus

Peikkovuoren toiminnalle on tehty erillinen turvallisuussuunnitelma, jossa mainitaan yhteystiedot, sekä erilaiset vaaratilanteet ja niissä toimiminen. Peikkovuorella on saappaita lainaksi, hoitotarvikkeita sekä sammutusvälineistöä. Lisäksi ryhmille suunnatuissa retkipäivissä

selvitetään ja huomioidaan aina ryhmäkohtaiset erityistarpeet. Esimerkiksi erityisoppilasryhmän kohdalla mietitään ja suunnitellaan tarkemmin toiminnat. Säännöt miten toimitaan käydään aina läpi kaikkien kanssa. Peikkovuorella ei voida toteuttaa esteetöntä kulkemista kivisten polkujen vuoksi.

Tapahdumatarjontaan kuuluu rakennusten vuokraaminen yksityisille tahoille. Esimerkiksi tyky-, veso- tai juhlatilaisuuksiin, jolloin tarjontaan voi liittyä ihan mitä sovitaan kahvituksesta täsmäohjelmaan asiakkaan toiveesta. Myös juhlapyhien aikoihin järjestetään niihin liittyviä lastentapahtumia, lauluhetkiä ym. Aikuisille suunnattua toimintaa ollaan parhaillaan kehittämässä ja uusimpana olleet syksyn Metsästä voimaa -kurssit, joita toteutetaan yhdessä ympäristökasvattajan Pauliina Salmisen kanssa. Niihin on liittynyt myös villiyrttietoutta. Yhteistyö paikallisen musiikkikoulu, Pirunvuoren kivilinnan kulttuuritoimen henkilöstön ja Ellinvuori Resortin kanssa on jo vakiintunutta.

B. KESTÄVÄ KULUTUS

Lähtökohdiltaan Peikkovuoriyrittäjien toimintaa voi kuvata ekologiseksi ja kestävän kulutuksen periaatteita arvostavaksi. Sähkönkulutus on hyvin vähäistä, käytössä on kantovesi, tuotteet, joita käytetään, pyritään mieltämään mahdollisimman luonnonmukaisiksi, biologisesti maatuviiksi ja myrkyttömissä sekä suosia lähituotteita. Vessa on kuivakäymälä ja näin myös ekologisesti kestävä ratkaisu.

Samalla tavalla tuotteet ja elämykset, joita yritys myy, on pyritty suunnittelemaan kestävän kulutuksen periaatteiden mukaan ja kestävän kulutuksen periaatteet ovat osa elämystuotteiden suunnitteluprosessia ja läpäisee kaiken suunnittelun niin sisällöt, tavoitteet kuin menetelmätkin. Elämykset perustuvat osin digitaaliseen tekniikkaan, esimerkiksi Vr-tekniikalla varustetuilla lasilla kuunteluun ja katseluun, askartelumateriaalit ovat luonnosta peräisin; lehtiä, kiviä, keppejä, käpyjä, sammalta, kasveja tms. Aiheet ovat ympäristökasvatuksen arvoihin sopivia. Omat vahvuudet, tiedot ja taidot tarjonnassa huomioidaan ja kaiken aikaa oma osaaminen lisääntyy ja

lisätään. Verkostoituminen ja yhteistyökuviot kulttuuri-, matkailu- ja ympäristöosaajien kanssa on ollut hedelmällistä ja osaltaan lisää kestävästä kulutuksesta.

C. YMPÄRISTÖKASVATUSMALLEJA JA TAVOITTEITA

Pohtiessamme Peikkovuoren ympäristökasvatuksen malleja ja -tavoitteita (toiveita), päädyimme pohtimaan kahta erilaista ympäristökasvatusmallia; aidossa ympäristössä oppimisen (Real World Learning, RWL) -käsimallia sekä Palmerin puumallia, mutta päädyimme Palmerin malliin.

Paremmiin sopivaksi ympäristökasvatusmalliksi Peikkovuoren tavoitteita ja toimintaa kuvaamaan sopisi Palmerin puumalli kolmen ulottuvuuden esimerkillä. Oppiminen tapahtuu ympäristössä, ympäristöstä, ja ympäristön puolesta.

Ympäristössä oppiminen käsittää laulut, leikit, liikunnan sekä askartelut, aistiharjoitukset (maistaminen, haistaminen, kuunteleminen), sadut ja tarinat, taidekasvatus, estetiikka, käytännön taidot, retkeilytaidot, luontoelämykset, ympäristöherkkyyden sekä seikkailukasvatuksen. Näitä kaikkia Peikkovuori tarjoaa. **Ympäristöstä oppiminen** käsittää tarkkailun, havainnoinnin eli ympäristönlukutaidon, tutkimisen, luokittelun, tiedonhaun (kartanlukutaito), digilaitteiden hyödyntämisen, jokamiehen oikeudet (NATURA-suojelualueen rajoitukset huomioiden), vuodenaikojen muutosten havainnoinnin sekä sanallistamisen. Näitäkin elementtejä Peikkovuorella tarjoillaan.

Oppiminen ympäristön puolesta sisältää arvokasvatusta, tulevaisuuskasvatusta, luonnonsuojelua, luonnon kauneudentajua, luonnon erityisyyden tajua, kestävästä kehityksen mukaiseen elämäntapaan ohjaamisen, osallisuuden, kulttuuriperinnön ja jätteestä huolehtimisen. Myös näitä elementtejä löytyy Peikkovuoren toiminnasta.

Kohtaaminen Peikkovuorella on suhteellisen lyhyt, mahdollisesti muutama tunti, yksilön ympäristöarvojen vaikutusmahdollisuuksien kannalta. Kaunis toive on, että kohtaaminen Peikkovuorella jättää pysyviä jälkiä tunnetasolla, vahvistaa itsetuntoa ja luontosuhdetta, tuntuu rentouttavina ja liikunnallisina terveysvaikutuksina, lisää perhe- ja ystävyysuhteiden kestävyttä, luovuutta jne. Ympäristökasvatuksen oppiminen tapahtuvat yksilöllisellä tasolla ja on kuitenkin elinikäinen prosessi.

3. VAIKUTTAVUUS JA ARVIOINTI

Arviointia Peikkovuorella pyritään tekemään jokaisen kävijän osalta ja reagoimaan sisäisenä arviointia heti perään. Palautetta pyydetään kirjallisesti ja suullisesti asiakkailta. Kysytään kokemuksesta ja mahdollisia kehittämisideoita. Osa matkailijoista ei mahdollisesti edes huomaa ympäristökasvatusulottuvuutta käyntinsä osana. Ryhmien kohdalla kysytään myös vielä sähköpostitse tai suullisesti palautetta. Parhaiten palautetta saadaan konkreettisten käytäntöjen ja aikataulujen sekä mielekkyyden tai odotusten osalta. 'Oli kivaa', 'tullaan toistekin', 'toi oli erityisen kivaa' – tyylisiä vastauksia tulee eniten. Mahdollisesti vielä yksilöidymmällä kysymyksillä voisi saada paremmin selville ympäristökasvatuksellisten tavoitteiden onnistumisen. Kuten aiemmin tekstissä mainittiin taloudellista tulosta tekevä yritys saa kyllä osin palautetta myös taloudellisena tuloksena ja kävijämäärinä. Vertais- ja kehityskeskustelut yhteistyöverkoston kanssa näyttelevät tärkeää osaa arvioinnin osalta. Markkinoinnin, hinnoittelun ja toiveiden kohdistamisen tärkeys nousee aina arvioinnissa esiin ja niiden täsmällistä arviointia olisi hyvä entisestään lisätä.

4. VERKOSTOITUMINEN

Peikkovuoren toiminta yrityksenä edellyttää jo sinällään kohtuullisen suurta yhteistyöverkostoa monien viranomais tahojen kanssa. Matkailuyrityksenä yhteistyöverkoston olemassaolo ja kohderyhmien ja toimintojen erilaistuminen on yritystoiminnan kannalta taloudellisestikin järkevää. Ympäristökasvatukseen liittyvä verkosto on jo myös laajentunut kulttuurin, kasvatuksen, muiden Pirkanmaalaisten vastaavien luontoelämysyritysten ja ympäristökasvatusosaajien verkostoksi. Sastamalan kaupungin kulttuuri- ja kasvatussektorien kanssa yhteistyöverkostot ovat tärkeitä, ne ovat olleet olemassa aiemminkin ja niitä yhä vahvistetaan. Yrittäjän henkilökohtaisessa lähiystäväpiirissä on kaksi ympäristökasvattajaa ja useita luokanopettajia sekä useita yrittäjiä. Näin ollen on mahdollista kehitellä ja konsultoida aiheeseen liittyviä asioita jatkossakin. Tästä on hyvä jatkaa.